

HORTOBÁGY.

DEBRECZENI HETILAP

KÖZHASZNU ÉS MULATTATÓ TARTALOMMAL.

13. szám.

Első évfolyam. 1862.

Jul. 25.

Meghívás.

A debreczeni színügyegylet aug. 3-kán, d. e. 10 órakor a casinó teremében tartandó közgyűlésére a t. cz. egyleti tagok tisztelettel meghívotnak.

Farkas Ferencz
egyleti elnök.

Sz. k. Debreczen város árvái javára
Mária Terézia ő felsége által alapított
árvatarló pénztár
ügyének jelenlegi állása
s történelmi előadása.

(Folytatás.)

Most midőn ezen csaknem egy századon át tárgyalás alatt volt úgy ily módon czéloztatik befejeztetni, Debreczen város közönségének annyival inkább kötelessége kijelenteni, miszerint a czélbavett intézkedés foganatosításába bele nem nyughatik, mert a folyó évi január 5-kén keletkezett legfelsőbb elhatározás, melylyel a bizottmány javaslata, elvben változtatás nélkül helybehagyott, félre nem magyarázhatólag bizonyítja, miszerint ő felségének szándéka volt ezen hosszas vizsgálódás tárgyaul szolgáló ügyet közmegnyug-

vásra dönteni el, s arról győzhette meg a város közönségét, miszerint ha a javaslat annak megoldására, a mai felvilágosult kor szellemében tétetik vala, a legfelsőbb megerősítés szintén bekövetkezett volna.

Meg vagyunk győződve, hogy e tárgybeli felszólalásunk sikere annyival kevésbbé maradhat el, mert ha még az önkényes hatalom is sokkal csekélyebb tárgyokban sem határoz a felek meghallgatása nélkül, annyival inkább mulhatatlan kellék alkotmányos államban, s ily különböző érdekeket érintő nagyszerű tárgyban a semmit rólunk nélkülünk elvhez a legszigorubban ragaszkodni. — Már pedig egy tekintetre felötlő, miszerint ez alkalommal csupán Debreczen város közönségét érdeklő igen fontos ügyben, épen a város közönsége egyáltalában nem volt képviselve, mert hogy az akkori helyettes polgármester és az előadóul alkalmazott akkori tanácsnok, kik mindketten a felosztott helytartósági osztály által nevezettek ki, s annál fogva az akkori tanács közlegei voltak, mint ilyenek, Debreczen város közönségét nem képviselhették, — tagadni nem lehet, s hogy nem is képviselték, mutatta a következés, mert oly javaslatba egyeztek bele, mely a 84 éves küzdelem folytán a város részéről erélyesen vétett elvet halomra döntötte. — Más részről, míg Debreczen város közönsége képviselve nem volt, oly elem képviseltetett, melynek ott képviseltetésre joga nem lett volna, — nevezetesen a n.-váradilatiniszertartásu püspökség; mert mint alább kifejtendjük, az alapítvány a városi árvák, nem pedig vallásfelekezetek részére szól, és így az ügynek az államhatóságok, és a minden helybeli felekezeteket képviselő városi törvényhatóságok kell eldönteni. — De még azon esetben is, ha az

ügy vallásfelekezeti térre vitetnék át, miután az 1776-dik évi leiratban nyilván kimondatott, miszerint az alapítvány nem kath. árvákat is illet, ha képviselve volt a r. kath. népesség egyházi előljárósága, képviseltetni kellett volna a város nem cath. népességét kormányzó többi egyházi előljáróságnak is, mi pedig nem történt.

E szerint miután már maga azon bizottmány, mely a legfelsőbb elhatározás alapjaul szolgált javaslatot tette, hiányosan alakított; alaposan reménylhetjük, hogy annak javaslata egyszerűen megsemmisítettven, egy, alkotmányos törvényhatóságunk részéről előterjesztendő javaslat fog végeldöntés alapjaul vétetni, meg levén győződve, miszerint az alkotmányos államban érvényesen egyedül ily módon eldönthető ügy, 85 éves küzdelem után, a városi közönség általános megnyugtatóására, csak ez uton lesz befejezhető.

Ily reményben szükségesnek tartjuk az alkotmányellenes korszakban alakított bizottmány munkálatában foglalt elvek megczáfolásával párhuzamosan, saját nézeteinket kifejteni s végre kifejtendő nézeteink alapján, a végeldöntésre vonatkozó javaslatunkat előterjeszteni.

Midőn a mult század utolsó felében azon háboruk költségei, melyekkel dicső emlékezetű Mária Terézia királynéknak több felől megtámadtatott, az állam kincstárát kimerítették, Debreczen város közönsége, az azon időben igen jelentékeny pénzért képviselő 30,000 frt. összegnek az államkincstár javára felajánlott elengedésével, egyrészt a felséges uralkodó ház iránti ragaszkodását, másrészt pedig azon loyális érzületét akarta tanusítani, miszerint mint a veszélylyel fenyegetett nagy egésznek egy alkotó része helyzetét felfogta, s a közjóra, tartozásán felül is nagyszerű áldozattal járulni hazafias kötelességének ismerte.

Midőn azonban ezen áldozatot a haza oltárára tette, ezzel nem ő felsége személyét illető ajándékot akart adni, s hogy az legfelsőbb helyen sem úgy tekintetett, mutatja azon körülmény, hogy midőn ezen összeg ő felsége által a debreczeni árvák javára felajánlatott, a város, mint az alapítványi összeg kezelőjének rendelkezése alá bocsátott összeg, a bardányi uradalomért gr. Buttler által fizetendő összegbe, mint nevezett grófnak

Debreczen város irányábani követelése tudatott be, s így a magyar királyi kincstárból fizettetett ki, nem pedig ő felsége magán pénztárából. — Mint Magyarország törvényes koronás királynője pedig, az alkotmányos haza törvényei ellenére az államkincstárból egy községi alapítványt, egy vallásfelekezet javára, a többiek kizárásával, városunk árvái részére nem tehetett volna.

Nem áll tehát azon okoskodás, miszerint ő felsége, a részére oda ajándékozott összeggel szabadon rendelkezhetett, s így azt kizárólag catholikus árvák tartására szánt alapítványra is fordíthatta, mert Debreczen város közönsége, mint alkotmányos testület, a libera dispositiot csak alkotmányos értelemben vehette, s fel sem tehetette, feltenni szabad nem volt, hogy az alkotmányos királyné az ország kincstára szabad rendelkezése alá bocsátott összeget, az ország törvényeibe ütköző módon használhatná fel. — De — feltéve, de meg nem engedve, hogy ő felsége azon összeget személyes szabad rendelkezése alá ajánltnak tarthatta volna is, királyi méltósága legérzékenyebb megsértése, s a felséges uralkodó házhoz ragaszkodás oly fényes tanujelét adott debreczeni lakosság iránti anyai vonzalma kétségbevonása nélkül — bajos volna elhinni, hogy Debreczen városi hü alattvalói méltó elkeserítésére, épen ily összeget kívánt volna kizárólagosan catholikus árvák részére alapítani oly időben, midőn a város lakossága, néhány királyi hivatalnok, és igen csekély számú iparos kivételével, általánosan a protestans hitfelekezethez tartozott.

De lehetetlen is, csak a legcsekélyebb körülményt is felfedezni, melyből csak távolról is ki lehetne magyarázni, hogy ő felségének ily törekvése lett volna, sőt még az ide vonatkozó legfelsőbb elhatározást tudató 1775-dik évi udvari rendeletből sem lehet azt következtetni, s ezen rendeletnek ama szavát, hogy az árvaház azon üres telken lesz felépítendő, mely, a házzal nem bíró catholikus lakosok közt lett volna kiosztandó, — oda magyarázni, hogy e szerint az árvaház is kizárólagosan catholikus árvák részére felállítandó s a kegyes királyi akaratnak oly szánakozásra méltó elcsavarása, mely csak a mult idők sötét elfogultságában sinlődött felekezetességnek megbocsátható.

Minthogy tehát egy ígét sem lehet kibővíteni, melyhez ragaszkodva kibonyitható lenne, hogy ezen alapítvány vallásfelekezeteket illetne: igen természetes, hogy az csak Debreczen város árváit valláskülönbségre való minden tekintet nélkül illetheti.

Ily felfogás szerint pedig egy tekintetre átlátható, miszerint az alkotmányellenes korszakban keletkezett azon javaslat, miszerint az alapítványi vagyon, a katolikus és két protestans felekezet között egyenlően megosztassék, meg nem állhat.

Nem állhat pedig meg már magát a felosztás eszméjét tekintve sem, mert az alapítvány eredeti célja nem az volt, hogy egyes vallásfelekezetek árvái részére nyujtassék segély, hanem, hogy Debreczen város összes lakossága árváinak helyzete könnyíttessék, már pedig az tagadhatlan, hogy a városban létező árvák száma, az egyes vallásfelekezetbeli árvák számarányával lépést nem tart, s az alapítvány elkülönítése mellett megtörténhetnék, hogy míg egyik felekezet alapítványának jövedelme árvái szükségletét nem fedezné, s az eredmény az lenne, hogy annak árvái vagy szükségletet s nyomort szenvednének, csupán azért, mert más felekezethez tartoznak, — mit pedig az alapítvány kegyeletos irányával megegyeztetni nem lehet, — vagy pedig terhére válnának azon közönségnek, melynek javára tétetett az alapítvány, s mely ha a felekezetes felosztás meg nem történik, ezek eltartására is elegendő jövedelemmel rendelkezhetnék.

Még kevésbé állhat meg azon javaslat, ha csakugyan vallásfelekezet szerint szándékoltnék a felosztás, az a katolikus és két evangélikus hitfelekezet között egyenlő részben történjék, mert ez esetben is a felosztás egyedül igazságos kulcsa csak az osztályrésze jogositott vallásfelekezetek híveinek száma lehetne. — De legkevésbé állhat meg a javaslat azon része, miszerint az alapítványi vagyon, még ha a felosztás célszerűnek s elkerülhetetlennek mutatkoznék is, csupán a róm. kath. és két protestans felekezet között osztassék fel, holott városunkban az említettekön kívül más felekezetű lakosok is léteznek, s igen csodálatosnak s megfoghatatlannak tetszik előttünk, hogy míg az igen csekély számú, vá-

rosunkban még fiók-egyházzal sem bíró, s a helyi hitvallásu egyházba beolvadt ágostai vallástételt követő evangélikusokról névszerint megemlékezni jónak látták, addig — az izraelitákat nem is említve, az ágostai vallástételt követő evangélikusoknál csalhatlanul számosabb s épen a nép szegényebb osztályához tartozó s annál fogva segélyt kevésbé nélkülözhető görög katolikus és görög nem egyesült felekezetekhez tartozó polgártársainkról teljesen megfeledeztek.

Ily eljárás napfénynél világosabban tanusítja, miszerint a bizottmány tagjai, vagy öntudatosan kívánták a lakosság egyes osztályának érdekeit a többi rovására előmozdítani, vagy pedig a kor uralkodó szellemét meg nem értve, a felekezeteség kötelekeiből kibontakozni nem bírtak.

Épen azért alkotmányos állásából kifolyó kötelessége ezen város törvényhatóságának oda működni, hogy a többször említett bizottmány féloldalú felfogásán alapult javaslat félrevetettvén, az ügy oly megoldást nyerjen, mely a vallásbeli egyenjogúság, ö cs. k. felsége által is nyíltan bevallott elvének teljesen megfeleljen; ezen megoldás pedig másképp nem lesz eszközölhető, mintha az alapítvány eredeti rendeltetésére visszafizettetvén, kimondatik, hogy annak jótékonyágában részesülni Debreczen város árvái minden valláskülönbség nélkül egyenlően jogositvák.

Szándékosan mondjuk Debreczen város árvái, és ezen kifejezésre nyomtatékat kívánunk helyezni, mert a bizottmány javaslatának azon része is helytelen felfogáson alapul, mintha az alapítvány jótékonyága szomszédos községekre is ki szándékoltnék volna valaha terjesztetni. — Ugyanis az 1775-dik évben kelt udvari rendelet így szól: „ut eadem summa, pro Orphanotrophis in hacce Debrecinensi Civitate, ad rationem etiam vicinarum ejusdem Civitatis partium erigendo ea ratione convertatur ect. — Már ha valaki azon ötletre jönne, azt állítani, miszerint — mint ez a latin nyelv használata korában a magyarországi hatóságoknál gyakran megtörtént — a vicinae partes kifejezés alatt a szomszédos vidékeken eső községek értettek; ily állítás ellenében csak azon érvet hozzuk

fel, hogy ez esetben a latin nyelv szabályai szerint ad rationem etiam vicinarum eidem civitatipartium kifejezést kellett volna használni, így azonban miután vicinae partes ejusdem civitatis említettnek, kétségen kívül áll, miszerint a rendeletben csupán csak azon terjedelmes puszták érthettek, melyek Debreczen város szomszédságában, a város birtokában vannak, s a város hatósága alatt állanak, s így figyelemre sem méltó a bizottmány azon javaslata, hogy távolabb eső környék árvái fölött, a közelebb esőknek előny adassék, miután ott, hol Debreczen város és ennek szomszédos részei javára tett alapítványról van rendelkezés, idegen községek árváiról szó sem lehet.

(Vége köv.)

Az Isten áldása.

Különféle tudósítások nyomán a gazdasági eredményekből következő szemlét állítjuk össze.

Győr vidékén a buzatermés mennyiségre közepeszerű, minőségre jobb a tavalyinál. Egy földész buzája többet nyomott 180 fontnál.

Adonyban (Fehérm.) az aratás eredménye mennyiségre nem ér ugyan fel a tavalyival, de jó közepeszerűnek még is mondható; minőségre az egész határban kielégítő, s a 170—172 fontos buza nem ritkaság. Az árpa minősége csekély.

Egerben az aratás nem elégitett ki. Bort eleget és különösen jót várnak.

Tolna és Somogy megyékben oly jó termés van, minőnél jobbat nem kívánhatni. Buza, tengeri, zab, szemre nézve mindenféle kitünőek; szárra és szalmára nézve a tavalyi, különösen nagy mennyiséget is felülmulják. — A szénatermés is igen áldott volt.

Temesvár vidékén a buza szemét kissé meghomályosította egy közelebbi eső, de sulyra nézve a mi eladásra szánt van, a tavalyival felér. Mennyiségre nézve 8—9 mérőt számítanak egy holdra.

A bánszágban bősége van a gyümölcsnek.

Szarvasról panaszkodik egy levelező, de feltűnő, hogy e jelenévet a multhoz hasonló rosznak (2) nevezi. A repceze nagyon silány termést adott, 2—3 pozsonyi mérőt holdankint. A buzában 178—180 fontos nem ritkaság.

Lugoson annyi a gyümölcs, hogy a jul. 15-diki heti vásáron 20 kron egy nagy kosár körtét, 30 kron pedig egy zsák almát lehetett venni; a szilva mérője 5—6 kr.

Veszprémmegyében a kedvezőtlen időjárás mellett is jobb termés van a közepeszerűnél. A rozs általában csekély szemű, valamivel jobb a Bakony alján. Sarju kevés lett, a takarmányvetések sem gazdagok. A kapás növényekre nincs panasz. A méhek rosszul fizetnek.

Komárom megyében nagyon rossz termés volt.

Ujbecsén s általában a bánság és a bánscsáiban a buzaaratás egy harmadrésszel csekélyebb eredményt mutat, mint a tavalyi. Egyes helyeken azonban felér a tavalyival. 172—174 fontos közepsúlyra számítanak. — Az árpa közepeszerű eredményt adott, a zab silány.

Debreczenre nézve általában megmaradunk előbbi tudósításaink mellett. Helyel-közzel igen rossz, de igen jó termés is volt, egészben véve kielégítő.

Videkünkéről csak szoboszlai és tépei tudósításaink vannak. Szoboszlón dicsekedve beszél, a ki nek búzája 5—6 magot adott. Tépén a buza, mennyiség és minőségre nézve egyiránt kielégítő.

Közelet.

A szinügyegyleti választmány f. hó 18-diki ülésében egy bizottmány neveztetett ki, mely a jövő hó elején okvetlenül megtartandó közgyűlésig, határozottan körülírt javaslatot készítsen a felett: mily viszonyban álljon ezentul a szinügyegylet, az időnkint városunkban működendő szintársulatokkal, és minő eszközöket használjon fel arra nézve, hogy ne csak a szinigazgató, hanem a közönség érdekei is, kellően megóvassanak. Az egylet és a szinügy jövőjét szívökön viselő kiküldött urak, reméljük, megtalálандják azon eszközöket, melyek az egylet és a közönség közt kissé tágulni kezdett viszonyt ismét megerősítsék.

Ugyanez ülésben a könyvtárnok felhatalmaztatott, hogy némely szükséges könyveket, mint az akadémia szótárát, a Kisfaludy társaság évkönyveit, valamelyik magyar nyelvtant, stb. megszerezze; egyszersmind egy bemutatott 155 darabból álló könyvtár 60 osztr. frtért megszereztetni határoztatott.

A nagy hirlapok londoni levelezőinek egymástól különböző, felületes tudósításai miatt, csaknem aggodalomba estünk, s félni kezdtünk, hogy a városunkra esetekül közlött kitüntetésekben le kell vonnunk. Azonban, ha tudósításainkon változtatunk, az csak előnyünkre történik; a mennyiben az előttünk fekvő hivatalos kimutatások alapján, most már teljes hitelességgel közölhetjük, hogy Debreczenre 6 kitüntetés esik. Ugyanis:

Molnár György ur a lapunk 11-dik számában már tudatott dicsérő okleveleken kívül, melyekkel érmelléki bora és buzája s rozsa kitüntették, dohányáért éremben is részesült. — A mi pedig az „István“ gőzmalmost illeti, most már arról vagyunk bizonyosak, hogy nem — mint irtuk — egy, hanem két éremmel tüntettetett ki, egygyel lisztje jelessége, másikkal pedig árpakásáért, kivételkép valamennyi liszt és árpadara kiállító közt.

(Az egész osztrák birodalomra jutott: lisztért 10 érem, ebből Magyarországra 4, — árpakásáért 7 érem, ebből hazánkra 4, — összesen a birodalomra 17 érem, — ebből hazánkra 8, ebből ismét Debreczenre 2.)

Hogy a debreczeni kiállító által kivívott eredmény még fényesebb legyen, a Hannig M. L. ur által kiállított sárréti gyékényfonadékok, jóságuk és olcsóságukért, — valószínűleg azonfelül az egyszerű munkások igyekezetének méltánylása és buzdítás szempontjából is — nem különben érmet nyertek.

Mindjárt a kitüntetés után a gőzmalom megrendelést kapott Petrzywalski londoni vendéglőstől, ki naponkint 60—70,000 embernek ad enni, kísérletkép mintegy 100 mázsa lisztre; Hannig M. L. ur pedig már előbb 3000 darab gyékényfonatra. — Ime kiállításunk első gyakorlati eredménye.

Adja Isten, hogy egyebekben is mi legyünk legelő!

A kertészeti egyesület f. hó 19-diki választmányi ülésében, a közvetítési ügynökséggel összekötött állandó kiállítási csarnok elvben már elfogadott eszméje tárgyaltatott és elhatároztatott, hogy a csarnok, leginkább az országos központinak, a helyi viszonyokhoz alkalmazott mintájára, már a jövő hóban a biztosan remélt engedély megnyerésével, okvetlenül megnyitassák.

Az ügynökséget illetőleg, a hirdetésményeink közt olvasható pályázatra és a lapunkban közelebb egész terjedelmében közlendő alapszabályokra utalunk; most elégnék tartjuk olvasóinkat arra figyelmeztetni, hogy e csarnok, tagok és nem tagok, helybeliek és vidékiek, szóval mindenki számára nyitva állandó, a ki gyümölcsöt, vesszőt, magvat, kertészeti eszközt, vagy a kertészethez tartozó bármely tárgyat adni, venni vagy csak kiállítani is kíván. Lapunk pedig, mint a kertészeti egyesület közlönye, a csarnok működését folytonos figyelemmel kíséri.

A pesti lapok most már határozottan állítják, hogy kitűnő dalszínésznőnk Lonovics Hollóssy Kornélia, e színházi év végével, a színpadról vég-

kép lelép; hozzá teszik egyszersmind, hogy visszavonulása előtt, a vidéki színpadokat, többi közt Debreczent meglátogatja. — Hozza Isten!

Tegnap előtt d. e. 11 órakor meghúzták az öreg Rákóczyharangot s negyedórai harangozással bucsuztatták el a világtól, miután annyi ezer lakostársunkat a világtól elbúcsúztatta. Most már szorgalmasan dolgoznak kijavításán, hogy ha már örök életü nem lehetett, legalább romjaiban birhassuk.

Az „Egri posta“ azt írja, hogy „emlékkert“ egyesületünk 6000 frttal rendelkezik. — Mi ugy tudjuk, még pedig jól tudjuk, hogy a 3-dik 4, 5, és 6-dik ezernek csak most gyártják — ha gyártják — a papirosát.

Igaz, hogy ha a nélkülözhetőkre kiszórni szokott pénzt mindenki közzélokra adná: nem 6, de 60,000 forinttal is kellene az „emlékkert“ egyesületnek rendelkezni.

Adtál uram esőt, nincs köszönet benne. — A városi tanács nagy tüzzel, — azaz hogy egyelőre csak plakátokkal — hozzáfogott a szerbtövis kiirtásához. — Ajánljuk, hogy egyuttal oly gépet is találtasson fel, mely a részben már elhullott magvakat a földből előszedje.

A helybeli casinóválasztmány felszólítja az idei évdíjjal még adós egyesületi tagokat, hogy tartozásaikat f. hó utolsó napjaig okvetlenül befizessék.

Hir szerint a halasi h. h. gyülekezet közelebb nt. Révész Imre urat lelkészeül hívta meg. Ereánk nézve rossz hír azon vigasztalást is magával hordja, hogy nagy tudományu lelkészünk a meghívást nem fogadta el. — Városunk egy másik diszét, Imre Sándor tr. urat pedig Holdmezővásárhelyre hívják.

A Kazinczy alapítványból 1863-dik évre eső 16 arany, egy, a casinó elnökénél f. hó 22-kén tartott értekezleten következő két feladatra tüzetett ki:

1. „Beszély a magyar történelemből.“ Jutalma a legjobb műnek 5 arany, a becsben következőnek 3 arany.

2. „Költői rajz az életből.“ Jutalma mint az előzőnek.

Pályázhatik minden helybeli tanuló. — A pályaműnek belbecsrel kell birnia. — A pályaművek a pályázásnál szokásos kellékekkel, f. évi oct. 8-káig nyújtandók be a főtanodai igazgatósághoz.

Richard pap győzött! — Alig kezdték el a hortobágyon általa kijelölt első kutatásni, hogy a viz temérdek mennyiségben bugygyant elő; oly mennyiségben, hogy a kut továbbásása e miatt lehetlenné vált. — Ugy halljuk, hogy a kis templom udvarán is jó vizü forrásokra bukkantak.

A hortobágyon Richard pap által kijelölt forrás, egy petrificált (kövé vált) fűzfát bugygyantott fel a föld gyomrából. „Jó nyereség a nemzeti vagy a debreczeni muzeumnak!” gondolja magában Lelkesi ur. — Igen ám! ha a talált nevezetességet a városi előjáróság Bécsbe nem küldötte volna. . . . „Én nem csodálkozom legkevésbé sem” — mondja Bibok Lajos.

A lelkes Battyhányi Julia grófnő a budai népszínház javára 2000 forintot adományozott, s a közönséget adományozásra lelkesíti.

E népszínház alapító bizottmánya pedig, midőn a még kinn levő aláírási ivec beküldésére felszólítja, egyszersem értesíti a közönséget, hogy az adományozás kétféle lehet, olyan, mely az intézet még mindig hiányos alapítványtökéjét gyarapítja, vagy olyan, mely egyenesen Molnár szintársulatát segízi.

Egy kérdést intézünk ezekből folyólag a népszínház bizottmányához: honnan van az, hogy a befolyt adományok hirtelen nem közöltetnek? Ha a hírlapok tagadnak meg a közlést — mint halljuk, — akkor ezt nem lehet nem roszalunk; ellenkező esetben a bizottmány követ el mulasztást.

Fenntartjuk magunknak e tárgyhoz még szólani.

Ábrai Károly szathmári tanár és író, megszorodott szíjjel jelenti, édes anyjának, néhai Figura Jánosné asszonynak f. hó 7-kén történt gyászszos kimúltát.

Hir szerint néhány egyetemi polgár petitiót nyújtott be a nemzeti színházhoz, Bulyovszky Lilla német színésznő szerződötése végett. — A magát hazájából száműzött színésznő pedig azzal fenyegetődzik, hogy jön, a magyar vidéki színpadokon szerepelni.

(Beküldetett.) Debreczen utcáin ős idők óta nem volt oly iszonyu a por, mint jelenleg; a sétáló közönség kénytelen Sahara pusztára gondolni; de a városi előjáróság, többféle felhívás mellett sem gondol az utcák locsoltatására. — Jó tüdeje van.

A sétálásra eszünkbe jut, hogy a nagyerdőre menők nem nézhetik botrány nélkül a kaszaköz szegletén levő árok rondaságát. A rendőrség közlegei, honnan naponkint azon jelentés meg az elnökséghez,

hogy nincs semmi baj, ugylátszik, kerülük a kaszaközt, és nem látják meg a rondaságot, vagy tán nekik ama szeméthalmaz nem tetszik rondaságnak?!

Árokról levén szó, nem lehet nem figyelmeztetni a városi előjáróságot, hogy a hatvan és piac(?) utcák külvásár felőli végén eső óriás árkokat jó lenne valahára fedett csatornákká építtetni.*)

Piaczi árak július 8-kán.

Közép ár: 1 pozsonyi mérő tiszta buza 4 frt. 40 kr. — Kétszeres 5 frt. 60 kr. — Rozs 2 frt. 45 kr. — Árpa 1 frt 85 kr. — Zab 1 frt. 55 kr. — Tengeri 5 frt. 45 kr. — Köles 5 frt. 70 kr. — Kása 5 frt. 50 kr. — Egy mázsa szalonna 36—38 frt. — kr. — Egy font marhahus 20 kr.

Névsora

a debreczeni színügyegylet tagjainak, a második egyleti évre aláírt összegekkel együtt.

Almássy György 5, Almássy Pál 5, Aranyi István 1, Asztalos czéh Debreczenben 2, Ármós Bálint 1, Áron Manó 1 forinttal.

Bacsó Ferencz 1, Bacsó Piroska 1, Bakó Gáspár 1, Bakó Zsigmond 1, Balázi József 1, Balázi Józsefné 1, Balika György 1, Balika Károly 1, Baranyi Miklós 1, Balog István 1, Barcsay Miklós 2, Barbarics J. 1, Bartha László 1, gr. Battyányi László 5, b. Bánffy Albert 2, Becski Lajos 5, Bedő Lajos 1, Benedek Ferencz 2, Beniczky Ferencz 1, Beóthy Ákos 1, Bérczy Károly 2, Beőr László 2, Béressy Sámuel 1, Biró Ferencz 1, Biró József 1, Bodlák János 1, Bognár András 1, Bohus János 5, Borbély Lajos 1, Borsos Ferencz 2, Budaházy Antal 1 frtal.

Csanak József 10, Csanády Kálmán 1, Csanády József 2, Csillag Sámuel 1, Csonka Károly 1 frt.

Darvas Albert 1, Deseffy Emil 5, Dobray István 1, Dobray József 1, Donáth Györgyné 2, Dömsödy Ferencz 1, Dömsödy Lajos 3, Dömsödy Mária 1, Dömsödy Juliánna 1 frt.

Ember Károly 1 frt.

Farkas Ferencz 3, Fazekas czéh Debr. 10, Fehérvári Józsefné 1, gr. Festetics Ágoston 5, Fiók Sándor 1, Fisterer Sándor 2, Forgács Sándor 1, Fráter Imre 1, Fráter Tamás 2 frt.

Gaszner Károly 1, Gácsi posztógyár 3, Gál Mihály 2, Gesel János 1, Gólya János 1, Gyalokai Lajos 1 Gyarmathy Lajos 1, Győröcskei Mihály 5 frt.

*) A kandián is tátong egy ily árok, a szélutczai pedig még kitünőbb rondasága által. — Hol a Décius, ki mindezeket betemesse? S z e r k.

Hannig Mátyás 5, Hanula Károly 1, Harsányi Gábor 1 Horváth Mihály 1, Hódy Bálint 1, Hutflész István 1 frt.

Illéssy György 1, „István“ gőzmalom társulat Debr. 1 frt.

(Folytatjuk.)

A helybeli anyakönyvtár jöltevői.

72. Kiss Lajos főisk. gazdas. választm. ülnök, és Kiss Sándor takarékpénztári könyvvivő, testvérek: ezer darabra menő értékes könyvhagyatékot, egyszersmind a losonczy vidéki főtanoda részeltetésével.

73. Nagy István bihari esperes: több darab könyvet, melyek közt egyik egyveleg-kötet debreczeni Kalocsa János 1704-béli magyar kézirati művét, — másik Sélyei István superintendens fölötti gyászbeszédet 1695-ből, tartalmazza.

74. Révész Bálint esperes, egyházkerületi főjegyző: mint szerző: Köznapi imádságok templomi használatra. Debreczen. 1850.

75. Varga János igazg. mérnök, főisk. gazdas. választm. ülnök: ismételve 15 darab könyvet, és a múlt századból érdekes ritkaságul sárándi ref. egyházban használt énekvezéri ütenyverő halhéjveszszőt.

76. Dobray József h. és tiszti ügyvéd: 14 db. különféle tárgyú régibb könyvet.

77. Dömsödy Károly, és testvérei Theatrum historiae universalis Catho-protestant. Francof. 1644. ivrét, képes munka.

78. Sebes György földbirt. a fényes kapu nagy ezüst érdempénzét 1859-ből. (Hedzsra. 1275.)

79. Kuthy István hites ügyvéd: Tacitus római császár szép aranyérmét.

80. Özv. id. boros-jenői Tisza Lajosné, szül. Széki gróf Teleki Juliánna assz. Gesztről: megyei kis és nagy gyűlések jegyzőkönyveit, a jelen század ötödik tizedéből. Negyvenhét kötet, ivrét.

81. Miskolczy Károly segédgondnok: Ugyancsak megyei gyűlési jegyzőkönyveket e század első és második tizedéből. Negyvennyolcz kötet, ivrét.

82. Ármós Bálint h. ügyvéd: ügyleti török apróbb okmányokat, tizennégy darabot a XVII-dik század utolsó feléből.

83. Szilágyi Vincze birtokos Szó-Demeterről: tizenhat kötet könyvet.

84. Pápai Imre lelkész és Gál Sándor birtokos Bösör-ményből: határunkban talált őskori szép és ritka fegyvereket, hét darabot.

85. Csiffy László földbirtokos, több rendbeli régiségeket.

86. Gervay N. várad kerületi postaigazgató: kilencz darab jeles régi érmet.

87. Kaffka károly volt tanácsnok és Gyulai István helybeli polgár: egy-egy vas vértíng maradványait.

88. Lőrinesák Mihály nyugalomra lépett gyógyszerész helyben: Negyvenegy darab szakkönyvet.

89. Ábray Károly tanár Szatmárról, mint szerző: Történeti beszélek. I. II.

90. Luby Károly földbirtokos Géczről: Négy db. eredeti magyar levelet, II. Bákóczy Györgytől, Károlyi Sándor tábornoktól stb. a XVII-dik századból.

(Folyt. követk)

A „Hortobágy“

szépirodalmi, művészeti, gazdasági, kereskedelmi, ipar, s általában társas életi hetilap. Megjelenik minden pénteken. Előfizetési ára máj.—decz. 8 óra 3 frt. 50 kr., máj.—aug. 4 óra 1 frt. 70 kr. A ki 8 óra előfizet, az műmellékletül

a debreczeni állandó színház

diszes rajzát nyeri, Skalnicszky rajza szerint. — Hirdetések jutányos díjért közöltetnek. A lap tiszta jövedelme kizárólag jótékony célra fordítatik. — Minden a lapot érdeklő közlemény a szerkesztőhöz (Széltutca 2465. sz.) intézendő.

A szerkesztő izenete.

B. P. L. — Nánás. — Ársakomást, mihelyt lehet közölni fogjuk.

A „költő neje“ irójának, helyben. — Küldeményét használni szándékozunk. — Látogatását kérjük.

Tóhelyi József urnak D. Földvár. A két szám postára tétetett, de „T. Földvár“-ra. Azonnal pótoltatjuk.

Kiadó: a debreczeni Színügyegylet.

Szerkesztő: Illéssy György.

Nyilttér.

Felszólítás.

Hogy a jövő hó 3-dikán tartandó színügyegyleti közgyűlés, a tagok száma és az egylet pénzereje iránt magát kellőleg tájékozhasssa: ismételve felkérjük a t. cz. közönséget, hogy az aláírási iveket, egyleti pénztárnok Borsos Ferencz urhoz, f. hó utolsó napjáig beküldeni sziveskedjék.

Farkas Ferencz elnök.

HIRDETÉSEK.

Pályázati hirdetés.

A debreczeni kertészeti egylet által, közvetítési és állandó kiállítási csarnok létesítése határozatván el, a közvetítő ügynöki állomásra ezennel pályázat nyitattik, következő feltételek mellett:

1-ször. Az ügynök kötelessége a csarnokba kiállítás, vagy eladás végett beadandó tárgyakat folytonosan rendben és számon tartani, s az eladni és a venni szándékozók közt közvetítőkép működni, rendes könyveket vezetni, s a csarnokot délelőtt nyáron 7 órától 10-ig, télen 9-től 12-ig, délután télen nyáron 4-től 8-ig nyitva tartani.

2-ször. Az ügynök évi díja 200 frt. o. é. és az egész tiszta jövedelemnek fele. Megjegyzendő, hogy a csarnok helyisége ez időre díj nélkül ajánlatván fel, a jövedelmet boltbér sem terheli.

A csarnok jövő hó elején megnyitattik.

Pályázók folyamodványukat f. hó 31-dik napjáig alóírt egyleti elnökhez (csapóutca 311. sz.) beadhatják.

Szabó Bálint.

Pályázati hirdetmény.

A debreczeni zenede választmányának f. évi június 30-kán és júl. 16-kán, 35. sz. alatt hozott végzései nyomán három és pedig egy ének, egy zongora és egy vonóhangszer tanári állomás, mindegyik 500 a. frt. évi fizetéssel, s naponként 2 órai tanítási kötelezettséggel, pályázat útján levén betöltendő, az ezen állomásokra jelentkezők azon hozzáadással hivatnak meg, hogy képességüket és erkölcsi magokviséletét igazoló bizonyítványaikkal felszerelt ajánlkozó leveleiket, az egylet elnökségéhez, legkésőbb f. évi szeptember 1-ső napjáig beküldeni siessenek, melytől teendőik iránt bővebb felvilágosítást nyerhetnek.

Debreczen, júl. 17. 1862.

Farkas Ferencz m. k.
elnök.

Vincze Viktor m. k.
jegyző.

Kapható.

befőtt gyümölcsöket tartalmazó üvegekre, hólyag helyett a legjobbnak elismert és sokkal tartósabban elkészített papiros, jutányos áron, kicsiben és nagyban, Debreczenben

Gyürky Sándor papir raktárában.

Ajánlkozás.

Egy szépeességi születésű akadémikus, szerény feltételek mellett magán tanítót ajánlkozik, itt helyben, egy vagy több gyermek mellé, a gymnasiumi minden tantárgykból, magyar vagy német nyelven adhat oktatást. Bővebb értesítést vehetni a szerkesztőségénél.

974. 3240.
1862.

Hirdetés.

A debreczeni kir. váltótörvényszék részéről ezennel közhirrre tétetik, mikép Gaszner Pál felperes részére 200 ofrt. s járuléka, — ugy szinte Possert János felperes részére 312 frt. 97 kr. s járuléka erejéig Tonafy Ferencz váltóadós alperestől lefoglalt több rendbeli házi butor, asztalkészlet s egyéb ingóságok, árverés útján, nevezett adósnak piacutcai hazánál f. évi aug. 1-jén d. e. 10 órakor készpénz fizetés mellett el fognak adatni.

Debreczen, júl. 20. 1862.

A váltótörvényszék.

57^{dik} ÁRJEGYZÉK

az „István“ gőzhengermalom gyártmányairól.

(Debreczenben külségmentesen, készpénzfeles mellett, osztók értékben, kötelezettség nélkül.)

A. asztali dara nagy szemű	15 frt.	20 kr
B. ugyanaz apró	15 "	20 "
C. dara középszerű	13 "	40 "
0. királyliszt	14 "	20 "
1. lángliszt	13 "	20 "
2. montliszt	12 "	20 "
3. zsemlyeliszt	10 "	40 "
4. fehérkenyérliszt 1-ső rendű	8 "	20 "
5. ugyanaz 2-dik "	7 "	— "
6. barnakenyérliszt	5 "	40 "
Kétszeresliszt	6 "	70 "
Rozsliszt 1-ső rendű	8 "	— "

Rozsliszt 2-dik rendű	5 frt.	60 kr.
00. árpakása	15 "	— "
0. árpakása	14 "	— "
1. árpakása	12 "	— "
2. árpakása	10 "	— "
3. árpakása	8 "	— "
4. árpakása	7 "	— "
Árpaliszt	3 "	— "
Dercze	3 "	— "
Lábliszt	3 "	— "
Korpa	2 "	— "
Búzaalj	3 "	20 "

Minden zsákért 1 frt. 5 kr. lefizetendő. E betétet azonban a vevő visszakapja, ha a zsákot, az elvitel napjától számított legfeljebb 3 hó alatt, hiba nélkül, bérmentesen visszazárja.

Debreczen 1862. Június 19.